

BBB-004-014102

Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

July - 2021

Contemporary India in Education : Paper - CC - 2

(New Course)

Faculty Code : 004

Subject Code : 014102

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 નીચેનામાંથી કોઈ પણ 20 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 30

(1) નીચેનામાંથી કયું બૌદ્ધકાલીન શિક્ષણનું કેન્દ્ર નથી ?

- (A) તક્ષશીલા (B) ટોલ
(C) નદિયા (D) મિથિલા

(2) બૌદ્ધ ધર્મગ્રંથો કયા નામે ઓળખાય છે ?

- (A) વેદો (B) ઉપનિષદો
(C) વેદાંત (D) ત્રિપિટક

(3) વૈદિક શિક્ષણ પ્રણાલીમાં શિક્ષણનું સત્ર ક્યારે શરૂ થતું ?

- (A) પોષ પૂર્ણિમા (B) કારતક પૂર્ણિમા
(C) શ્રાવણી પૂર્ણિમા (D) માગશર પૂર્ણિમા

(4) ગુરુ પાસે રહેનાર વિદ્યાર્થીને શું કહેવાતો ?

- (A) ઉપવાસી (B) અંતેવાસી
(C) ગૃહવાસી (D) ગુરુવાસી

(5) સામવેદમાં કઈ કલાનું વર્ણન છે ?

- (A) ચિત્ર (B) સંગીત
(C) નૃત્ય (D) હસ્તકલા

- (6) 'समावर्तन'नो शाब्दिक अर्थ शुं थाय छे ?
- (A) पाछुं इरवुं (B) गुरु तरइ जवुं
(C) जंगलमां जवुं (D) आगण वधवुं
- (7) बौद्ध शिक्षण प्रणालीमां भाषानुं माध्यम क्युं उतुं ?
- (A) पाली (B) प्राकृत
(C) अपभ्रंश (D) संस्कृत
- (8) नीचेनामांथी कोनो सेवाकालीन तालीम कार्यक्रममां समावेश करी शकय ?
- (A) सेमीनार (B) वर्कशोप
(C) टून्की मुदतना अभ्यासकमो (D) आपेल तमाम
- (9) पूर्व सेवाकालीन प्रशिक्षण अटले शुं ?
- (A) शिक्षणना व्यवसायमां जोडाया पछीनुं शिक्षण
(B) शिक्षकना व्यवसायमां जोडाया पढेवानुं शिक्षण
(C) (A) अने (B) बन्ने
(D) आमां अेक पण नडीं
- (10) C.T.E.नुं पूरुं नाम आपो.
- (A) College of Teacher Education
(B) Center of Teacher Education
(C) College of Teaching Education
(D) Center of Teaching Education
- (11) क्या शिक्षण पंये त्रि-भाषा सूत्र आप्युं उतुं ?
- (A) राष्ट्रीय शिक्षण पंय (B) माध्यमिक शिक्षण पंय
(C) युनिवर्सिटी शिक्षण पंय (D) आमां अेक पण नडि
- (12) भारतीय शिक्षणना इतिहासमां क्युं पंय मेग्नाकाटो तरीके ओणपाय छे ?
- (A) युनिवर्सिटी शिक्षण पंय (B) माध्यमिक शिक्षण पंय
(C) राष्ट्रीय शिक्षण पंय (D) आमां अेक पण नडि

- (13) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (A) ડૉ. રાધાકૃષ્ણ (B) ડૉ. મુદલિયાર
(C) ડૉ. કોઠારી (D) આચાર્ય રામમૂર્તિ
- (14) રાષ્ટ્ર નવનિર્માણની કેડી કંડારવામાં કયા નારા સાથે શિક્ષણ નીતિ કાર્યાન્વિત કરાઈ ?
- (A) કરના હૈ નિર્માણ
(B) હમ હોંગે કામયાબ
(C) શિક્ષણ વિકાસ - રાષ્ટ્ર વિકાસ
(D) રાષ્ટ્ર નવનિર્માણ
- (15) Statistics શબ્દ લેટિન ભાષાના કયા શબ્દ પરથી બન્યો છે ?
- (A) STAT (B) STATIS
(C) STATUS (D) STATE
- (16) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ રિવ્યું સમિતિ બીજા કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) સંશોધિત રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ
(B) પ્રો. આચાર્ય રામમૂર્તિ સમિતિ
(C) 1990 શિક્ષણ નીતિ
(D) આપેલ તમામ
- (17) મધ્યવર્તી સ્થિતિનું સૌથી પ્રચલિત માપ કયું છે ?
- (A) બહુલક (B) મધ્યસ્થ
(C) મધ્યક (D) પ્રમાણ વિચલન
- (18) જે રાશિની કિંમત જુદા-જુદા એકમદીઠ હોય તેને શું કહેવાય ?
- (A) અચલ (B) ચલ
(C) પ્રાપ્તાંક (D) અવલોકન

- (19) UGCનું પૂરું નામ આપો :
- (A) University Grant Committee
 (B) University Grant commission
 (C) University Grant Cell
 (D) United Grant Commission
- (20) જ્યારે ખૂબજ ઝડપથી અને ઓછા ચોક્કસાઈવાળા માપની જરૂરિયાત હોય ત્યારે મધ્યવર્તી સ્થિતિમાનનું કયું માપ જાણવું જોઈએ ?
- (A) મધ્યક (B) મધ્યસ્થ
 (C) બહુલક (D) આ તમામ
- (21) નીચેનામાંથી RMSAનો માર્ગદર્શક સિદ્ધાંત કયો છે ?
- (A) યોજના અને વિકાસ (B) સમાનતા
 (C) સામાજિક ન્યાય (D) આપેલ તમામ
- (22) RTE-2009ની કઈ કલમ અનુસાર બાળકને શારીરિક-માનસિક કોઈ પણ પ્રકારની સજા કરી શકાય નહીં ?
- (A) કલમ-17 (B) કલમ-19
 (C) કલમ-15 (D) કલમ-16
- (23) RTE-2009 અનુસાર મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો અધિકાર કયા પ્રકરણમાં સામેલ છે ?
- (A) પ્રકરણ-5 (B) પ્રકરણ-4
 (C) પ્રકરણ-2 (D) પ્રકરણ-6
- (24) ઓપન યુનિવર્સિટીનો સૌ પ્રથમ ખ્યાલ કોણે આપ્યો છે ?
- (A) અમેરિકા (B) ભારત
 (C) કેનેડા (D) ઈંગ્લેન્ડ
- (25) IGNOUની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી હતી ?
- (A) 1986 (B) 1985
 (C) 1984 (D) 1987

(26) RTIનું પૂરું નામ આપો :

- (A) Right to India (B) Right to Information
(C) Right to Inform (D) Right to Indian

(27) RTIથી સંસ્થાઓ કેવી બનશે ?

- (A) વહીવટ પારદર્શી (B) ભ્રષ્ટાચારયુક્ત
(C) પૂર્વગ્રહયુક્ત (D) ઉપરોક્ત બધા જ

(28) ભારતમાં સૌ પ્રથમવાર મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના કયા રાજ્યમાં શરૂ કરવામાં આવી ?

- (A) તમિલનાડુ (B) મધ્ય પ્રદેશ
(C) કેરળ (D) ગુજરાત

(29) ગુજરાતમાં BAOUની સ્થાપના ક્યારે થઈ હતી ?

- (A) 1995 (B) 1994
(C) 1996 (D) 1988

(30) RMSAનું પૂરું નામ આપો.

- (A) રાષ્ટ્રીય માધ્યમિક શિક્ષણ અભિયાન
(B) રાષ્ટ્રીય માધ્યમિક શિક્ષક અભિયાન
(C) રાષ્ટ્રીય માધ્યમિક શાળા અભિયાન
(D) એક પણ નહીં

(31) SMCમાં કેટલા ટકા મહિલા સભ્યો હોય છે ?

- (A) 75% (B) 50%
(C) 25% (D) 60%

(32) ઈકો-ક્લબમાં કઈ પ્રવૃત્તિને મહત્ત્વ અપાય છે ?

- (A) રમત-ગમત પ્રવૃત્તિ (B) સ્વચ્છતા પ્રવૃત્તિ
(C) શિક્ષણ પ્રવૃત્તિ (D) શાળા પર્યાવરણ પ્રવૃત્તિ

- (33) પ્રજ્ઞા અભિગમમાં કેટલી છાબડી હોય છે ?
- (A) 4 (B) 5
(C) 7 (D) 6
- (34) 'ઈકો ક્લબ' અંતર્ગત કઈ વનસ્પતિ શાળામાં ઉછેરી શકાય છે ?
- (A) શાકભાજી (B) ઔષધ બાગ
(C) ફૂલો-ફળો (D) આપેલ તમામ
- (35) IEDCમાં કેવા બાળકોને શિક્ષણ આપવામાં આવે છે ?
- (A) વિકલાંક (B) વિશિષ્ટ
(C) પ્રતિભાશાળી (D) A અને B બન્ને
- (36) IEDCની વિશેષતા શું છે ?
- (A) વિકલાંગ બાળક તેના માતા-પિતા સાથે રહીને શિક્ષણ મેળવે.
(B) પોતાના જ ગામ કે વિસ્તારની શાળામાં શિક્ષણ મેળવે.
(C) સામાન્ય બાળકો સાથે શિક્ષણ મેળવે.
(D) આપેલ તમામ
- (37) NMMSનું પૂરું નામ આપો.
- (A) નેશનલ મિન્સ કમ મેરિટ સ્કોલરશીપ
(B) નેશનલ મિન્સ કમ મેરિટ સ્કૂલ
(C) નેશનલ મિન્સ કમ મોડર્ન સ્કૂલ
(D) નેશનલ મેરિટ મિન્સ કમ સ્કોલરશીપ
- (38) BALAથી બાળકોને શું ફાયદો થાય છે ?
- (A) ભૌતિક આકારો શીખી શકે
(B) ગાણિતિક સૂત્રો શીખી શકે
(C) જ્ઞાન સાથે ગમ્મત
(D) ઉપરોક્ત ત્રણેય

(39) KGBV યોજના કેવા વિસ્તારની કન્યાઓને શિક્ષિત અને સક્ષમ બનાવવા માટે છે ?

- (A) દુર્ગમ વિસ્તાર (B) સ્થળાંતરીત વસાહત
(C) છૂટી છવાઈ વસાહત (D) આપેલ તમામ

(40) IEDCનું પૂરું નામ આપો.

- (A) Integrated Education for Disable Children
(B) Indian Education for Development Center
(C) Integrated Education for Disable Child
(D) Indian Education for Disable Child

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 8 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

40

- (1) પૂર્વ સેવાકાલિન શિક્ષક-પ્રશિક્ષણની સમસ્યાઓ અને ઉકેલો જણાવો.
(2) વૈદિકકાળ અને બૌદ્ધકાળ શિક્ષણ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
(3) સેવાકાલીન તાલીમનો અર્થ આપી સેવાકાલીન શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું મહત્ત્વ જણાવો.
(4) બૌદ્ધકાલીન શિક્ષણની વિશેષતાઓ લખો.
(5) માધ્યમિક શિક્ષણ પંચના હેતુઓ, અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણની પદ્ધતિ વિશે નોંધ લખો.
(6) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ (1986)ની જરૂરિયાત અને અમલીકરણની ચર્ચા કરો.
(7) રાધાકૃષ્ણનું પંચની ભલામણો લખો.
(8) નીચે આપેલા પ્રાપ્તાંક વર્ગ અને આવૃત્તિ પરથી પ્રમાણ વિચલનની ગણતરી કરો :

પ્રાપ્તાંક વર્ગ	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
આવૃત્તિ	4	8	14	20	26	18	10

- (9) 'RTI'નો અર્થ અને મહત્વ જણાવો.
- (10) 'મધ્યાહ્ન ભોજન યોજના' સમજાવો.
- (11) 'RMSA'નો અર્થ અને જરૂરિયાત જણાવો.
- (12) ખુલ્લી વિદ્યાપીઠની સંકલ્પના અને પ્રાદેશિક કેન્દ્રની ભૂમિકા લખો.
- (13) પ્રજ્ઞા અભિગમ વિગતે સમજાવો.
- (14) SMCની રચના અને તેના કાર્યો જણાવો.
- (15) BALAનું પૂરું નામ આપી અર્થ અને મહત્વ જણાવો.
- (16) KGBVનો સંસ્થા પરિચય આપી જરૂરિયાત જણાવો.

ENGLISH VERSION

1 Answer any 20 Multiple Choice Questions from the following : 30

- (1) Which of the following is not the centre of Buddhist Education ?

(A) Taxshila	(B) Toll
(C) Nadiya	(D) Mithila
- (2) What are the most popular religions text of Buddha ?

(A) Vedas	(B) Upanishad
(C) Vedant	(D) Tripitak

- (3) When does the session of education begin in the Vedic Education System ?
- (A) Posh Poornima
(B) Kartak Poornima
(C) Shravani Poornima
(D) Magshar Poornima
- (4) What are the called to student who stay the Guru's Ashram ?
- (A) Upavasi (B) Antevasi
(C) Gruhvasi (D) Guruvasi
- (5) What art is described in Samveda ?
- (A) Drawing (B) Music
(C) Dance (D) Handicraft
- (6) What does literally mean of 'Samavartan' ?
- (A) Go back to home (B) Go to teacher
(C) Go to forest (D) Go ahead
- (7) Which was the medium of language of Buddhism Education System ?
- (A) Pali (B) Natural
(C) Defamatory (D) Sanskrit
- (8) Which of the following can included in the in-service training program ?
- (A) Seminar
(B) Workshop
(C) A short term courses
(D) All of these
- (9) What is pre-service training ?
- (A) Education after joining a teaching profession
(B) Pre-education before joining a teacher profession
(C) Both (A) and (B)
(D) None of these

- (10) Give the full name of C.T.E.
- (A) College of Teacher Education
  - (B) Center of Teacher Education
  - (C) College of Teaching Education
  - (D) Center of Teaching Education
- (11) Which education commission gave the 'Three Languages' formula ?
- (A) National Education Commission
  - (B) Secondary Education Commission
  - (C) University Education Commission
  - (D) None of these
- (12) In the Indian Education History which Commission was named 'Magnakanta' ?
- (A) University Education Commission
  - (B) Secondary Education Commission
  - (C) National Education Commission
  - (D) None of these
- (13) Who was the Chairman of Secondary Education Commission ?
- (A) Dr. Radhakrishn
  - (B) Dr. Mudaliar
  - (C) Dr. Kothari
  - (D) Acharya Rammurti
- (14) With which slogan was the education policy implemented in the path of nation building ?
- (A) 'Karna he Nirman'
  - (B) 'Hum Honge Kamyab'
  - (C) 'Shikshan Vikas - Rashtra Vikas'
  - (D) 'Rashtra Nav Nirman'
- (15) From which Latin language Statistics word is made ?
- (A) STAT
  - (B) STATIS
  - (C) STATUS
  - (D) STATE

- (16) By which other name national education policy review committee can be known ?
- (A) Purified National Education Policy
  - (B) Prof. Acharya Rammurti Committee
  - (C) 1990 Education Policy
  - (D) All of these
- (17) What is the most prevalent measure of central tendency position ?
- (A) Mode
  - (B) Median
  - (C) Mean
  - (D) Standard deviation
- (18) What is called those things having different price, each unit different price ?
- (A) Non-variable
  - (B) Variable
  - (C) Score
  - (D) Observation
- (19) Give a full form of UGC
- (A) University Grant Committee
  - (B) University Grant Commission
  - (C) University Grant Cell
  - (D) United Grant Commission
- (20) Which measure should be known for central tendency when their requires full speed and less accuracy measure ?
- (A) Mean
  - (B) Median
  - (C) Mode
  - (D) Above all
- (21) Which of the following is the guiding principle of RMSA ?
- (A) Plan and development
  - (B) Equality
  - (C) Social Justice
  - (D) Above all

- (22) RTE-2009 according to which section of the Act a Child can not be punished physically or mentally ?
- (A) Section-17   (B) Section-19
(C) Section-15   (D) Section-16
- (23) Which chapter covers the right to free and compulsory education as per RTE-2009 ?
- (A) Chapter-5   (B) Chapter-4
(C) Chapter-2   (D) Chapter-6
- (24) Who first came up with the idea of an open University ?
- (A) America   (B) India
(C) Canada   (D) England
- (25) When was the IGNOU established ?
- (A) 1986   (B) 1985
(C) 1984   (D) 1987
- (26) Give a full form of RTI.
- (A) Right to India   (B) Right to Information
(C) Right to Inform   (D) Right to Indian
- (27) How institution will be formed from RTI ?
- (A) Administrative transparency
(B) Corrupt
(C) Prejudiced
(D) Above all
- (28) In which state was the midday meal started for the first time in India ?
- (A) Tamil Nadu   (B) Madhya Pradesh
(C) Kerala   (D) Gujarat
- (29) When was BAOU established in Gujarat ?
- (A) 1995   (B) 1994
(C) 1996   (D) 1988

- (30) Give a full form of RMSA.
- (A) Rashtriya Madhyamik Shikshan Abhiyan
  - (B) Rashtriya Madhyamik Shikshak Abhiyan
  - (C) Rashtriya Madhyamik Shala Abhiyan
  - (D) None of these
- (31) Which percentage of SMC has female members ?
- (A) 75%
  - (B) 50%
  - (C) 25%
  - (D) 60%
- (32) Which activity is important in Eco-club ?
- (A) Sports Activity
  - (B) Hygiene Activity
  - (C) Education Activity
  - (D) School Environment Activity
- (33) How many baskets are there in the Pragya approach ?
- (A) 4
  - (B) 5
  - (C) 7
  - (D) 6
- (34) Which plant can be grown in a school under Eco-club ?
- (A) Vegetables
  - (B) Herbal - Garden
  - (C) Flowers - Fruits
  - (D) Above all
- (35) Which children educated in IEDC ?
- (A) Disabled
  - (B) Special
  - (C) Genius
  - (D) Both (A) and (B)
- (36) What is the characteristic of IEDC ?
- (A) Disabled children get education to live with his parents.
  - (B) Get education in your village or area school
  - (C) Get education with normal children
  - (D) Above all

- (37) Give a full form of NMMS.
- (A) National Means Cum Merit Scholarship
  - (B) National Means Cum Merit School
  - (C) National Means Cum Morden School
  - (D) National Merit means Cum Scholarship
- (38) What is benefits of BALA for children ?
- (A) To learn physical shapes
  - (B) To learn mathematical formulas
  - (C) Get education with playing
  - (D) Above all
- (39) The KGBV scheme made to educate and capable girls in which area ?
- (A) Remote area   (B) Refugee area
  - (C) Scattered colony   (D) Above all
- (40) Give a full form of IEDC
- (A) Integrated Education for Disable Children
  - (B) Indian Education for Development Center
  - (C) Integrated Education for Disable Child
  - (D) Indian Education for Disable Child

2 Answer any 8 questions in detail : **40**

- (1) Mention the problems and solutions of pre-service teacher - training.
- (2) Write the difference between Vedic and Buddhist period education.
- (3) Give the meaning of in-service training and give the importance of in-service teacher training.
- (4) Write the characteristics of Buddhist education.
- (5) Write the notes on Secondary Education Commission with reference its objectives, syllabus and educational methods.

- (6) Discuss the need and implementation of National Education Policy (1986).
- (7) Write the recommendations of Radhakrishnan Commission.
- (8) Find out the standard deviation from the given below score class and frequency :

Score-class	0 – 9	10 – 19	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 – 69
Frequency	4	8	14	20	26	18	10

- (9) Describe meaning and importance of 'RTI' Act.
- (10) Explain at 'Mid day meal scheme'.
- (11) Explain meaning and needs of 'RMSA'.
- (12) Write the concept the open university and the role of regional center.
- (13) Explain the pragya approach in detail.
- (14) Write the structure and functions of SMC.
- (15) Give a full form of BALA and explain its meaning and importance.
- (16) Introduce the institute of KGBV and explain its need.
